

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 242/09-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júna 2009 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti U., s. r. o., právne zastúpenej advokátom JUDr. J. P., D., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Malacky v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Rob 366/08 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti U., s. r. o., **o d m i e t a** ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. apríla 2009 doručená sťažnosť spoločnosti U., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Malacky (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Rob 366/08 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti vyplynuli najmä tieto relevantné skutočnosti:

„(...) Návrhom zo dňa 15. 02. 2007, doručeným Okresnému súdu Bratislava IV dňa 19. 02. 2007 sa sťažovateľ v pozícii navrhovateľa domáha priznania nároku na zaplatenie

sumy 82.631,50,- Sk s prísl. voči spoločnosti A., s. r. o. z titulu nezaplatenia za dodaný tovar.

Okresný súd Bratislava IV neuskutočnil od podania návrhu 19. 02. 2007 v konaní ani jeden úkon.

V nadväznosti na zmeny v sústave súdov s účinnosťou od 01. 01. 2008 bola vec postúpená z Okresného súdu Bratislava IV Okresnému súdu Malacky. Okresný súd Malacky vydal dňa 05. 03. 2008 vo veci platobný rozkaz, ktorý však uznesením zo dňa 24. 07. 2008 zrušil, nakoľko nebolo možné odporcovi doručiť platobný rozkaz do vlastných rúk.

Od zrušenia platobného rozkazu Okresný súd Malacky je vo veci nečinný. Okrem viacerých telefonických urgencií sťažovateľ aj písomne žiadal o vytýčenie termínu pojednávania vo veci (dňa 26. 09. 2008), na ktorú žiadosť však nedostal odpoveď, resp. pojednávanie vo veci nebolo do dnešného dňa vytýčené. (...)

V namietanom prípade je zjavné, že v časovom horizonte viac ako 2 rokov nedošlo k vydaniu meritórneho rozhodnutia vo veci, ani k vytýčeniu jediného termínu pojednávania. Dôvod neprerokovania predmetného sporu v žiadnom prípade nie je na strane účastníkov konania.

Sťažovateľ je presvedčený, že dôvod nečinnosti súdu nie je ani v zložitosti prejednávanej veci, nakoľko v konaní sa jedná o pomerne bežný spor, týkajúci sa obchodného vzťahu - úhrady za dodávku tovaru.

Sťažovateľ zdôrazňuje, že na súdne konanie vynaložil ešte v roku 2007 ďalšie výdavky, v podobe zaplateného súdneho poplatku za podaný návrh, takže okrem dlžnej sumy od odporcu, ktorá dodnes nie je uhradená, má viazané ďalšie finančné prostriedky vo forme súdneho poplatku.

Sťažovateľ je podnikateľským subjektom, ktorý sa snaží zodpovedným spôsobom plniť všetky svoje záväzky voči svojim dodávateľom a zamestnancom, avšak v dôsledku neprimerane dlhého časového obdobia prejednávania veci sa nemôže domôcť svojich práv, čím je podstatne sťažená aj jeho schopnosť plniť si svoje vlastné záväzky.

Sťažovateľ má za to, že v tomto konaní postupom Okresného súdu Bratislava IV a následne postupom Okresného súdu Malacky až do dnešného dňa dochádza k zbytočným prietiahom v konaní, čím je porušované právo sťažovateľa na prerokovanie i veci bez zbytočných prietiahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Nečinnosť Okresného súdu Malacky je v rozpore s požiadavkou efektívneho a plynulého konania, ktoré sú odrazom ústavného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov a tiež predpokladom poskytnutia skutočne účinnej právnej ochrany. (...)

Postavenie sťažovateľa v dôsledku postupu súdu je neisté. Sťažovateľ sa viac ako dva roky nemôže domôcť vydania meritórneho rozhodnutia prvostupňového súdu, čo má negatívne dopady na chod spoločnosti, ktorý za účelom plnenia svojich vlastných i záväzkov, musel zabezpečiť náhradné finančné zdroje, s čím sú spojené nemalé finančné náklady.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada okrem vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a prikázaní príslušnému súdu vo veci konať aj priznanie náhrady nemajetkovej ujmy, ktorou sa čiastočne znížia dôsledky spôsobené porušením práva sťažovateľa, a to vo výške 1 000,- EUR. (...)

Na základe uvedených podstatných skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a po jej prerokovaní vydal tento nález:

„1/ Okresný súd Malacky v konaní vedenom pod sp. zn. 18Rob/366/2008 porušil základné právo sťažovateľa, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

2/ Okresnému súdu Malacky v konaní vedenom pod sp. zn. 18Rob/366/2008 sa prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3/ Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000,- EUR (slovom: jedentisíc eur), ktoré je Okresný súd Malacky povinný vyplatiť sťažovateľovi.

Zároveň sťažovateľ žiada, aby mu bola priznaná náhrada trov konania a právneho zastúpenia vo výške 292,38 € / 8 808,- Sk a aby bol porušovateľ mojich základných práv zaviazaný na ich zaplatenie do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia na účet právneho zástupcu (...)

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Rob 366/08 dochádza k porušovaniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje, aby v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v konaní pred všeobecným súdom, sťažovateľ preukázal aj využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má sťažovateľ právo podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“) v spojení s § 6 zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch a sudcoch“), t. j. podanie sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi prvostupňového súdu.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 34/98, I. ÚS 16/99, I. ÚS 21/99), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Preto ústavný súd o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o štátnej správe súdov v spojení so zákonom o súdoch a sudcoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 17 ods. 1 zákona o štátnej správe súdov v spojení s § 6 zákona o súdoch a sudcoch naďalej, aj

po nadobudnutí účinnosti nového čl. 127 ústavy, zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných priet'ahov (napr. IV. ÚS 153/03). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými priet'ahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných priet'ahov a ustanovuje za také priet'ahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona].

Keďže zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu vyplýva, že sťažovateľka - ktorá je kvalifikovane právne zastúpená - sťažnosť na priet'ahy v konaní nepodala a ani netvrdí, že ju nepodala z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodit' ani z obsahu jej sťažnosti (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), ústavný súd opierajúc sa o svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 44/03, II. ÚS 7/04, II. ÚS 107/04) dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti prípadu niet dôvodu predpokladať, že by využitie sťažnosti podľa § 17 a nasl. zákona o štátnej správe súdov (s účinnosťou od 1. apríla 2005 podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) neumožnilo účinnú ochranu základného práva sťažovateľky priznaného jej podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde bolo potrebné jej sťažnosť odmietnuť aj z dôvodu neprípustnosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že odmietnutie sťažnosti z dôvodu neprípustnosti v okolnostiach danej veci neznamená prekážku rozhodnutej veci v zmysle § 24 písm. a) v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, takže v prípade splnenia všetkých náležitostí predpísaných zákonom, zostáva zachovaná možnosť sťažovateľky domáhať sa ochrany jej základných práv a slobôd kvalifikovaným návrhom na začatie konania pred ústavným súdom. Inými slovami, ak budú odstránené uvedené nedostatky

podania, nič nebráni tomu, aby svoje upresnené podanie zopakovala, najmä, ak by sa preukázalo, že sťažnosť predsedovi okresného súdu je neúčinným prostriedkom nápravy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2009